

ელექტროენერჯის დღით ადრე და დღიური ბაზრების წესები

თავი I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. ელექტროენერჯის დღით ადრე და დღიური ბაზრების მარეგულირებელი კანონმდებლობა

ელექტროენერჯით დღით ადრე და დღიურ ბაზრებზე ვაჭრობა რეგულირდება „ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონით, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დამტკიცებული „ელექტროენერჯის ბაზრის მოდელის კონცეფციით“, ამ წესებითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით.

მუხლი 2. ამ წესების მიზანი და მოქმედების სფერო

1. ამ წესების მიზნებია:

ა) ელექტროენერჯის ბირჟაზე კონკურენციის განვითარებისა და სამართლიანი ფასის ფორმირებისათვის საჭირო სამართლებრივი გარემოს შექმნა;

ბ) ეფექტიანი წარმოებისა და მოხმარების ხელშეწყობა, საათობრივი ვაჭრობის დანერგვით, რაც იძლევა მოთხოვნის მართვის შესაძლებლობას;

გ) მონაწილეებთან ფინანსური ანგარიშსწორების გამჭვირვალე, ეფექტიანი და საიმედო სისტემის ჩამოყალიბება.

2. ეს წესები ვრცელდება ელექტროენერჯით დღით ადრე და დღიურ ბაზრებზე ვაჭრობაზე, რა დროსაც, გარიგების ერთი მხარეა მიმწოდებელი, მსხვილი მომხმარებელი, სისტემის ოპერატორი, მწარმოებელი ან ტრეიდერი, ხოლო მეორე - ბირჟის ოპერატორი.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტება

ამ წესებში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს იგივე მნიშვნელობა, რაც „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონში. სხვა ტერმინებს, ამ წესების მიზნებისათვის, აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) აუქციონი – დღით ადრე ბაზარზე ელექტროენერგიით ვაჭრობის მექანიზმი, რომელიც გამოიყენება მონაწილეების მიერ განაცხადების განთავსებისა და ამ წესებით განსაზღვრულ პერიოდში მისაწოდებელი ელექტროენერგიის რაოდენობისა და ფასის გაანგარიშებისათვის;

ბ) ბირჟა – დღით ადრე და დღიური ბაზრები;

გ) ბირჟის ოპერატორი – კომისიის მიერ ლიცენზირებული საწარმო, რომელიც უზრუნველყოფს ბირჟის ოპერირებას;

დ) განაცხადი – მონაწილის მიერ პლატფორმაზე, აუქციონის სისტემაში განთავსებული წინადადება, რომელიც გამოხატავს მის მზადყოფნას ელექტროენერგიის ყიდვაზე ან გაყიდვაზე, კონკრეტულ საათში/საათებში;

ე) გარანტია – ბირჟაზე მონაწილის მიერ აღებული ვალდებულებების უზრუნველყოფის საშუალება;

ვ) ვაჭრობის დღე – კალენდარული დღე, როცა ხდება ბირჟაზე ვაჭრობა;

ზ) მონაწილე – ბირჟის მონაწილედ რეგისტრირებული პირი;

თ) მონიტორინგის წესი – კომისიის დადგენილებით დამტკიცებული ენერგეტიკული ბაზრის მონიტორინგის წესები;

ი) ნავაჭრი ელექტროენერგია – ბირჟაზე შესყიდული ან გაყიდული ელექტროენერგია;

კ) პლატფორმა – ბირჟის ელექტრონული პლატფორმა, რომელიც მოიცავს აუქციონის სისტემასა და კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემას;

ლ) აუქციონის სისტემა – პლატფორმის მოდული, სადაც ხდება განაცხადების განთავსება და ელექტროენერგიით ვაჭრობის შედეგების გაცნობა;

მ) კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემა – პლატფორმის მოდული, რომლის მეშვეობითაც მონაწილეს აქვს ანგარიშსწორებისა და რისკის ანგარიშებზე წვდომა;

ნ) კომისია – საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია;

ო) პორტფელი – ერთი ან რამდენიმე აქტივის გაერთიანება, რომელიც პლატფორმაზე რეგისტრირდება მონაწილის ანგარიშის ქვეშ და რომლის მიხედვითაც ის დღით ადრე ან დღიურ ბაზარზე განათავსებს განაცხადს;

პ) სავაჭრო წარმომადგენელი – მონაწილის წარმომადგენელი, რომელიც პასუხისმგებელია ამ მონაწილის სახელით განაცხადების განთავსებასა და ვაჭრობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ბირჟის ოპერატორთან ურთიერთობაზე;

ჟ) საკლირინგო წარმომადგენელი – მონაწილის წარმომადგენელი, რომელიც პასუხისმგებელია პლატფორმაზე, კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემაში მონაწილისთვის გამოწერილი ინვოისების გაცნობასა და ფინანსურ ანგარიშსწორებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ბირჟის ოპერატორთან ურთიერთობაზე;

რ) ტრანზაქცია – ბირჟაზე განთავსებული განაცხადი, რომელიც დაკმაყოფილდა;

ს) ფიზიკური მიწოდების დღე – კალენდარული დღის 00:00 საათიდან მომდევნო დღის 00:00 საათამდე პერიოდი, როცა ხდება ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ელექტროენერჯის ფაქტობრივი მიღება და გაცემა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 4. ვაჭრობის დრო, ადგილი, ვალუტა და პროდუქტი

1. ამ წესებით, ასევე, პლატფორმით გათვალისწინებული დრო (საათი) შეესაბამება ცენტრალურ ევროპულ დროს.

2. ბირჟაზე ვაჭრობის ადგილია საქართველო და მასზე ვრცელდება საქართველოს კანონმდებლობა.

3. საქართველოს ტერიტორიაზე ელექტროენერჯით ვაჭრობისას პროდუქტის შეთავაზება და ანგარიშსწორება ხორციელდება ეროვნულ ვალუტაში (ლარი).

4. ბირჟაზე ვაჭრობის პროდუქტები გამოისახება მგვტ.სთ-ში.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 5. ვადების გამოთვლა

ამ წესებით გათვალისწინებული ვადების გამოთვლისას საქართველოს შრომის კოდექსის 30-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული უქმე დღეები და შაბათ-კვირა არ ჩაითვლება, თუ ამ წესების კონკრეტულ მუხლში სხვაგვარად არ არის მითითებული.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2022 წლის 30 აგვისტოს დადგენილება №38 - ვებგვერდი, 30.08.2022 წ.

თავი II. ბირჟაზე ვაჭრობის ძირითადი პრინციპები

მუხლი 6. გამჭვირვალობა და კონკურენცია

1. მონაწილეები ელექტროენერგიით ვაჭრობენ პლატფორმაზე, სადაც გამჭვირვალედ ყალიბდება კონკურენტული ფასი, რომელიც დადგენისთანავე ცნობილია მონაწილეებისათვის და ხელმისაწვდომია სხვა დაინტერესებული პირებისათვის.

2. მონაწილეები ვალდებული არიან დაიცვან ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრების მთლიანობისა და გამჭვირვალობის, აგრეთვე, კონკურენციის პრინციპები, რომლებიც გათვალისწინებულია კანონმდებლობით, მათ შორის, მონიტორინგის წესით. ამ მიზნით, ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე შესაძლებელი უნდა იყოს მონიტორინგის წესით გათვალისწინებული ინფორმაციის გამოქვეყნება.

მუხლი 7. ფასწარმოქმნის პრინციპები

1. ბირჟაზე ელექტროენერგიით ვაჭრობის პერიოდია საათი (60 წუთი), რაც გულისხმობს ელექტროენერჯის ფასისა და რაოდენობის განსაზღვრას ფიზიკური მიწოდების დღის თითოეული საათისათვის.

2. დღით ადრე ბაზარზე საბაზრო ფასი განისაზღვრება ამ წესების 28-ე მუხლის შესაბამისად დადგენილი წონასწორობის წერტილით. საბაზრო ფასი საერთოა აუქციონის ყველა მონაწილისათვის.

3. დღიურ ბაზარზე ელექტროენერჯის ფასი განისაზღვრება განაცხადის ფასის პრინციპით, ამ წესების 37-ე მუხლის შესაბამისად.

4. აუქციონის სისტემაში განთავსებული განაცხადები უნდა ასახავდეს მონაწილის მიერ ელექტროენერჯის ყიდვის/გაყიდვის ნამდვილ ინტერესს და უნდა იყოს ეკონომიკურად სათანადოდ დასაბუთებული.

5. (ამოღებულია - 24.06.2021, №18).

6. ბირჟაზე ვაჭრობისას მონაწილემ უნდა იხელმძღვანელოს კეთილსინდისიერი კომერციული ინტერესებით.

7. ბირჟაზე განაცხადის განთავსებით, მონაწილეები გამოხატავენ მისი შესრულების მზადყოფნას.

8. განაცხადში მოცემული ელექტროენერჯის ფასი არ მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 8. ფინანსური ანგარიშსწორების საიმედოობა

1. ბირჟის ოპერატორმა უნდა უზრუნველყოს ბირჟაზე წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების სრულად და ჯეროვნად შესრულება.

2. ბირჟაზე წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით, მონაწილე ბირჟის ოპერატორს წარუდგენს გარანტიას ამ წესების VI თავის შესაბამისად.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 9. ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა

1. პლატფორმასთან შეუფერხებელი წვდომის მიზნით, ბირჟის ოპერატორი ამტკიცებს და მის ვებგვერდზე აქვეყნებს გზამკვლევს პლატფორმით მოსარგებლეებისათვის, რომელიც აერთიანებს:

ა) პლატფორმის აუქციონის სისტემით მოსარგებლის გზამკვლევს, რომელიც უნდა მოიცავდეს სულ მცირე:

ა.ა) პლატფორმაზე წვდომის ინსტრუქციას;

ა.ბ) მინიმალურ ტექნიკურ მოთხოვნებს პლატფორმით შეუფერხებლად სარგებლობისათვის;

ა.გ) განაცხადის განთავსების პროცესის აღწერას;

ა.დ) ვაჭრობის შედეგების გაცნობის პროცესის აღწერას;

ა.ე) კომისიის მიერ დამტკიცებულ, ამ წესების მე-17 მუხლით განსაზღვრულ ინფორმაციას;

ა.ვ) რიცხვის ფორმატს, რომლის მიხედვითაც უნდა მოხდეს განაცხადის განთავსება;

ა.ზ) ტექნიკური დახმარების მოთხოვნის მიზნით განსაზღვრულ კომუნიკაციის საშუალებებს და მიმართვის წესს;

ბ) პლატფორმის კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემის მომხმარებლის გზამკვლევს, რომელიც უნდა მოიცავდეს სულ მცირე:

ბ.ა) პლატფორმაზე წვდომის ინსტრუქციას;

ბ.ბ) მინიმალურ ტექნიკურ მოთხოვნებს პლატფორმით შეუფერხებლად სარგებლობისათვის;

ბ.გ) ფინანსურ ანგარიშსწორებასა და გარანტიებთან დაკავშირებული ინფორმაციის გაცნობის პროცესის აღწერას;

ბ.დ) ტექნიკური დახმარების მოთხოვნის მიზნით განსაზღვრულ კომუნიკაციის საშუალებებსა და მიმართვის წესს.

2. ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე, გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გზამკვლევებისა, ასევე ხელმისაწვდომი უნდა იყოს:

ა) მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების ფორმა;

ბ) მონაწილეთა სია;

გ) ბირჟის ოპერატორის საკონტაქტო ინფორმაცია;

დ) ინფორმაცია ვაჭრობის შეჩერების, მიმდინარე სტატუსისა და განახლების შესახებ;

ე) ვაჭრობის შედეგები, ამ წესების შესაბამისად;

ვ) ინფორმაცია სავაჭრო წარმომადგენლების გამოცდების (სერტიფიკაციის) შესახებ, ასევე სავაჭრო წარმომადგენლის სერტიფიკაციის სტატუსის გადამოწმების საშუალება;

ზ) მოთხოვნები გარანტიის მიმართ;

თ) ინფორმაცია ბირჟის ოპერატორის საბანკო ანგარიშის/ანგარიშების შესახებ;

ი) ამ წესების 28-ე მუხლის მე-9 პუნქტით განსაზღვრული მექანიზმი;

კ) კომისიის მიერ დამტკიცებული ბირჟის მომსახურების საფასურები;

ლ) ლიკვიდურობის ხელშეწყობის შესახებ ხელშეკრულების ფორმა და მონაწილეთა შერჩევის პროცედურა.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

მუხლი 10. კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვა

1. ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია დაიცვას მონაწილის კონფიდენციალური ინფორმაცია, რაც არის ნებისმიერი ინფორმაცია, რომლის გამჟღავნებამ შესაძლოა ზიანი მიაყენოს მონაწილის კონკურენტუნარიანობას.

2. მონაწილეთა მიერ განთავსებული განაცხადები და ინფორმაცია მონაწილის ტრანზაქციების შესახებ, ასევე ანგარიშსწორებასა და გარანტიებთან დაკავშირებული ინფორმაცია წარმოადგენს კონფიდენციალურ ინფორმაციას და ხელმისაწვდომია

მხოლოდ ბირჟის ოპერატორის, კომისიისა და მისი განმათავსებელი მონაწილისათვის.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია პლატფორმაზე ხელმისაწვდომია განთავსებიდან ერთი წლის განმავლობაში.

4. კონფიდენციალურ ინფორმაციას არ წარმოადგენს ბირჟაზე ვაჭრობის ჯამური შედეგები და სხვა ინფორმაცია, რომელიც არ იძლევა მონაწილის იდენტიფიცირების საშუალებას.

5. კომისიის მოთხოვნის შემთხვევაში, აგრეთვე კომისიის ნორმატიული აქტებით დადგენილ შემთხვევებში, ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია მიაწოდოს მას კონფიდენციალური ინფორმაცია.

6. მონაწილის წარმომადგენლების შესახებ ინფორმაცია შეიძლება გასაჯაროვდეს მხოლოდ ამ მონაწილისა და თავად წარმომადგენლის თანხმობით.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

თავი III.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

დღით ადრე და დღიურ ბაზრებზე ვაჭრობის საერთო წესები

მუხლი 11. ბირჟაზე ვაჭრობის წინაპირობა

ბირჟაზე ვაჭრობა შეუძლია მხოლოდ იმ პირს, რომელიც გაწევრიანებულია დაბალანსების ჯგუფში, ამავე დადგენილებით დამტკიცებული „ელექტროენერჯის საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის წესების“ შესაბამისად და რეგისტრირებულია მონაწილედ ამ წესების შესაბამისად.

მუხლი 12. მონაწილედ რეგისტრაცია

1. მონაწილედ რეგისტრაციისათვის პირმა (კანდიდატმა) ბირჟის ოპერატორს უნდა წარუდგინოს განცხადება, ამ წესების 23-ე მუხლის შესაბამისად.

2. მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების ფორმას შეიმუშავებს ბირჟის ოპერატორი დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაციით და დასამტკიცებლად წარუდგენს კომისიას. ბირჟის ოპერატორის თანხმობის შემთხვევაში მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადება მიიჩნევა მონაწილესა და ბირჟის ოპერატორს შორის ბირჟაზე მონაწილეობის შესახებ დადებულ გარიგებად.

3. მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების ფორმის შევსება ან უკვე რეგისტრირებულ მონაცემებში ცვლილების შეტანის მოთხოვნა ხდება ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე, ბირჟის ოპერატორის მიერ დამტკიცებული და ამავე ვებგვერდზე გამოქვეყნებული წესით.

4. კანდიდატი რეგისტრირდება მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადებაში მითითებული ბირჟის სეგმენტის/სეგმენტების მონაწილედ.

5. მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადებას თან უნდა ერთოდეს:

ა) ამ წესების 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით, ხოლო დამატებითი პორტფელის მოთხოვნის შემთხვევაში, ასევე, „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფასურის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ბ) ამ წესების მე-14 მუხლით გათვალისწინებული წარმომადგენლების უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტები.

6. მონაწილედ რეგისტრაციამდე ბირჟის ოპერატორი, ელექტროენერჯის საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის ოპერატორისგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, თავად ამოწმებს, გაწევრიანებულია თუ არა მონაწილე დაბალანსების იმ ჯგუფში, რომელიც მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადებაშია მითითებული.

7. კანდიდატი უფლებამოსილია, მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადებაში მიუთითოს ისეთი წარმომადგენელიც, რომელსაც აქვს მხოლოდ პორტფელის/პორტფელების დათვალიერების უფლება.

8. მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების მიღებიდან ხუთი დღის ვადაში, ბირჟის ოპერატორი კანდიდატს უგზავნის თანხმობას რეგისტრაციაზე, თუ განცხადება შეესაბამება ამ წესების მე-11–მე-13 მუხლებით, მათ შორის, ბირჟის

ოპერატორის მიერ დამტკიცებული რეგისტრაციის წესით განსაზღვრულ მოთხოვნებს. წინააღმდეგ შემთხვევაში ბირჟის ოპერატორი კანდიდატს ამავე ვადაში უგზავნის შეტყობინებას ხარვეზის თაობაზე.

9. თანხმობა გამოიხატება ბირჟის ოპერატორის მიერ ხელმოწერილი მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების მონაწილისათვის გაგზავნით. თანხმობის გაგზავნისას დასრულებული უნდა იყოს მონაწილის რეგისტრაცია, მათ შორის, მონაწილის წარმომადგენლებსა და დათვალიერებაზე უფლებამოსილ პირს განცხადებაში მითითებულ ელექტრონული ფოსტის მისამართზე გაგზავნილი უნდა ჰქონდეთ პლატფორმაზე წვდომის მიღების ინსტრუქცია.

10. ხარვეზი კანდიდატის მიერ უნდა აღმოიფხვრას ხარვეზის თაობაზე შეტყობინების მიღებიდან 5 დღის ვადაში. ხარვეზის დროულად აღმოფხვრის შემთხვევაში, ბირჟის ოპერატორი დაჩქარებული წესით განიხილავს განცხადებას და 3 დღის ვადაში უგზავნის კანდიდატს რეგისტრაციაზე თანხმობას, ამ მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ ხარვეზი დროულად არ იქნება აღმოფხვრილი, მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადება არ დაკმაყოფილდება, რის შესახებაც ბირჟის ოპერატორი კანდიდატს უგზავნის ელექტრონულ შეტყობინებას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2022 წლის 30 აგვისტოს დადგენილება №38 - ვებგვერდი, 30.08.2022 წ.

მუხლი 13. მონაწილეთა რეესტრი და სარეგისტრაციო მონაცემების ცვლილება

1. ბირჟის ოპერატორმა უნდა აწარმოოს მონაწილეთა რეესტრი.
2. მონაწილეთა რეესტრი ბირჟის თითოეული მონაწილის შესახებ შეიცავს შემდეგ მონაცემებს:
 - ა) მონაწილის სრული სახელწოდება/სახელი და საიდენტიფიკაციო კოდი;
 - ბ) მონაწილის წარმომადგენელი (ფიზიკური პირის სახელი, გვარი და პირადი ნომერი/პასპორტის ნომერი), წარმომადგენლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი და საკონტაქტო მონაცემები (ელექტრონული ფოსტის მისამართი და ტელეფონის ნომერი);
 - გ) ინფორმაცია მონაწილის პორტფელზე/პორტფელებზე და დაკავშირებულ დაბალანსების ჯგუფზე/ჯგუფებზე;

დ) ბირჟაზე მონაწილეობის შესახებ მხარეების მიერ ხელმოწერილი განცხადება;

ე) ბირჟის ოპერატორის მიერ მონაწილისთვის მინიჭებული რეგისტრაციის კოდი და თარიღი;

ვ) მონაწილის სტატუსის შეჩერების/შეწყვეტის შესახებ ინფორმაცია.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მონაცემების ცვლილებისას, მონაწილემ უნდა აცნობოს ბირჟის ოპერატორს ცვლილების ძალაში შესვლამდე, სულ მცირე, ორი დღით ადრე. თუ წინასწარი ინფორმირება შეუძლებელია, მონაწილემ ბირჟის ოპერატორს შეტყობინება უნდა გაუგზავნოს ცვლილების შესაბამის დაწესებულებაში რეგისტრაციისთანავე. ბირჟის ოპერატორი მომდევნო დღის ბოლომდე ასახავს ცვლილებას მონაწილეთა რეესტრში და პლატფორმაზე.

4. თუ მონაწილე ითხოვს ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ან „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მონაცემების ცვლილებას და განცხადება აკმაყოფილებს ამ წესების მოთხოვნებს, ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია, ორი დღის ვადაში ასახოს შესაბამისი მონაცემები მონაწილეთა რეესტრში და პლატფორმაზე, გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. თუ განცხადება არ აკმაყოფილებს ამ წესების მოთხოვნებს, ბირჟის ოპერატორი იმავე ვადაში უგზავნის მონაწილეს დასაბუთებულ უარს მონაცემების ცვლილებაზე.

5. თუ მონაწილე გეგმავს, გააუქმოს დაბალანსების იმ ჯგუფის წევრობა, რომელიც დაკავშირებულია ბირჟაზე მის პორტფელთან, მან უნდა მოითხოვოს პორტფელთან დაკავშირებული დაბალანსების ჯგუფის ცვლილება. მონაწილის მიერ მოთხოვნილი ცვლილება ძალაში შევა და შესაბამისი ინფორმაცია აისახება მონაწილეთა რეესტრში და პლატფორმაზე მომდევნო კალენდარული თვიდან, თუ ცვლილება მოთხოვნილია თვის დასრულებამდე, სულ მცირე, 5 სამუშაო დღით ადრე, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ცვლილება მონაწილეთა რეესტრში და პლატფორმაზე აისახება მიმართვის მომდევნო კალენდარული თვის დასრულების შემდეგ. ამ პერიოდამდე ტრანზაქციები აისახება იმ დაბალანსების ჯგუფის ნომინაციაში, რომელიც მონაწილეთა რეესტრში და პლატფორმაზე ცვლილებამდე იყო მითითებული.

6. თუ მონაწილემ ამ მუხლის მე-3–მე-5 პუნქტებით გათვალისწინებული ინფორმაცია დროულად არ წარუდგინა ბირჟის ოპერატორს, რამაც გამოიწვია ზიანი, მონაწილე პასუხისმგებელია მის სრულად ანაზღაურებაზე.

7. რეგისტრირებულ (ხელშეკრულებით განსაზღვრულ) მონაცემებში ცვლილების შეტანის მიზნით, მონაწილე ბირჟის ოპერატორს, ამ მუხლით გათვალისწინებული

ვადების დაცვით, წარუდგენს რეგისტრაციის შესახებ განახლებულ განცხადებას, რომელიც ბირჟის ოპერატორის მიერ განიხილება, როგორც რეგისტრირებულ მონაცემებში ცვლილების მოთხოვნა.

8. მონაწილეთა სია და მათი საიდენტიფიკაციო კოდები, აგრეთვე ინფორმაცია ბირჟის სემინტების წევრობაზე, ხელმისაწვდომია ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2022 წლის 30 აგვისტოს დადგენილება №38 - ვებგვერდი, 30.08.2022 წ.

მუხლი 14. მონაწილის წარმომადგენლები

1. სავაჭრო წარმომადგენელს წარმატებით უნდა ჰქონდეს ჩაბარებული ბირჟის ოპერატორის მიერ ორგანიზებული გამოცდა (გავლილი ჰქონდეს სერტიფიკაცია) ენერჯეტიკულ ბირჟაზე ვაჭრობაში. სავაჭრო წარმომადგენლის კვალიფიკაციის შეფასების მიზნით, ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია სისტემატურად, უსასყიდლოდ უზრუნველყოს ენერჯეტიკულ ბირჟაზე ვაჭრობაში გამოცდის ორგანიზება. გამოცდა ხელმისაწვდომი უნდა იყოს, სულ მცირე, წელიწადში ორჯერ და მისი ჩატარების ზუსტი თარიღი უნდა გამოქვეყნდეს ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე წინასწარ, არანაკლებ ორი კვირით ადრე.

2. ბირჟის ოპერატორი თავად ამოწმებს სავაჭრო წარმომადგენლის სერტიფიკაციის მიმდინარე სტატუსს.

3. სავაჭრო წარმომადგენელს, რომელსაც შეჩერებული ან გაუქმებული აქვს სერტიფიკაცია, აღნიშნული ფაქტის დადგომიდან ეზღუდება პლატფორმაზე რეგისტრაცია/წვდომა ამ მუხლის მე-9 პუნქტით განსაზღვრული ფუნქციების შესრულების შეზღუდვის მიზნით. სავაჭრო წარმომადგენლის პლატფორმაზე რეგისტრაციის ან მასთან წვდომის აღდგენა შესაძლებელია განხორციელდეს მონაწილის მოთხოვნით, სერტიფიკაციის სტატუსის განახლების შემდეგ.

4. ბირჟის ოპერატორმა დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს მონაწილეს მისი სავაჭრო წარმომადგენლის სერტიფიკაციის სტატუსის ცვლილების შესახებ.

5. ბირჟის ოპერატორი არ აფასებს საკლირინგო წარმომადგენლის, აგრეთვე, იმ წარმომადგენლის კვალიფიკაციას, რომელსაც აქვს მხოლოდ პორტფელის/პორტფელების დათვალიერების უფლება.

6. სავაჭრო წარმომადგენელი შეიძლება იმავდროულად იყოს საკლირინგო წარმომადგენელიც.

7. ბირჟაზე კანდიდატის/მონაწილის წარმომადგენლის უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტიდან უნდა ჩანდეს კანდიდატის/მონაწილის და წარმომადგენლის შეთანხმება შესაბამის უფლებამოსილებაზე.

8. მონაწილე, ვაჭრობის ან ვაჭრობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გაცნობის მიზნით, აუქციონის სისტემაში მის ანგარიშთან წვდომის უფლებას ანიჭებს ამ მუხლის მე-9–მე-11 პუნქტებით განსაზღვრულ წარმომადგენლებს.

9. მონაწილის სავაჭრო წარმომადგენელი მასთან დაკავშირებული პორტფელის/პორტფელების ფარგლებში უფლებამოსილია, აუქციონის სისტემაში:

ა) განათავსოს განაცხადი;

ბ) გაეცნოს ვაჭრობის შედეგებსა და განთავსებულ განაცხადებს;

გ) მიიღოს ან/და გაგზავნოს სხვა ინფორმაცია განაცხადისა და ვაჭრობის შედეგების შესახებ.

10. მონაწილის საკლირინგო წარმომადგენელს მონაწილემ, შესაძლებელია, მიანიჭოს ანგარიშსწორების ან/და რისკის ანგარიშებზე წვდომის უფლება. მონაწილის მიერ მისთვის მინიჭებული ფუნქციების შესაბამისად, საკლირინგო წარმომადგენელი უფლებამოსილია, კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემაში:

ა) მიიღოს ინფორმაცია მონაწილის ფინანსური უზრუნველყოფის საშუალების შესახებ რისკის ანგარიშებზე წვდომის შემთხვევაში;

ბ) გაეცნოს მონაწილის ინვოისს, ანგარიშსწორების ანგარიშზე წვდომის შემთხვევაში;

გ) მიიღოს სხვა ინფორმაცია ფინანსური ანგარიშსწორების შესახებ.

11. მონაწილის პორტფელის დათვალიერებაზე უფლებამოსილი პირი (მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადებაში ასეთი პირის მითითების შემთხვევაში) აუქციონის სისტემაში შეძლებს შესაბამის პორტფელთან/პორტფელებთან დაკავშირებით ამ მუხლის მე-9 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ინფორმაციის გაცნობას.

12. წარმომადგენელს პლატფორმაზე შეიძლება ჰქონდეს მხოლოდ ერთი ანგარიში.

მუხლი 15. პორტფელი

1. ბირჟის შესაბამის სეგმენტზე ვაჭრობისთვის საჭიროა, სულ მცირე, ერთი პორტფელი. დასაშვებია ერთდროულად რამდენიმე პორტფელის მეშვეობით ვაჭრობა.
2. პორტფელის რეგისტრაციას ან/და ცვლილებას ახდენს ბირჟის ოპერატორი, კანდიდატის/მონაწილის მიერ მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების ან მასში ცვლილების შეტანის მოთხოვნის საფუძველზე.
3. ერთი პორტფელის მეშვეობით შესაძლებელია განაცხადის განთავსება ბირჟის მხოლოდ ერთ სეგმენტზე.
4. რამდენიმე პორტფელის ტრანზაქციები შეიძლება მიეკუთვნებოდეს ერთ დაბალანსების ჯგუფს, თუმცა ერთი პორტფელის ტრანზაქციები სრულად მიეკუთვნება ერთ დაბალანსების ჯგუფს.
5. მონაწილემ უნდა უზრუნველყოს, რომ ის ყოველთვის გაწევრიანებული იყოს მის პორტფელთან დაკავშირებულ მოქმედ/აქტიურ დაბალანსების ჯგუფში. თუ მონაწილეს გაუუქმდება მის პორტფელთან დაკავშირებული დაბალანსების ჯგუფის წევრობა, მას არ მიეცემა ასეთი პორტფელით ვაჭრობის შესაძლებლობა. მონაწილე ვალდებულია, დაბალანსების ჯგუფის წევრობის გაუქმების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს ბირჟის ოპერატორს და არ ივაჭროს (არ განათავსოს განაცხადი/გააუქმოს უკვე განთავსებული განაცხადები) იმ პორტფელით, რომელიც დაკავშირებულია ასეთ დაბალანსების ჯგუფთან.
6. აუქციონის სისტემაში მონაწილის ვაჭრობის შედეგები აისახება მისი პორტფელების მიხედვით.
7. ერთ პორტფელთან შეიძლება დაკავშირებული იყოს ერთზე მეტი სავაჭრო წარმომადგენელი ან/და დათვალიერებაზე უფლებამოსილი პირი. ამასთან, ერთი სავაჭრო წარმომადგენელი ან/და დათვალიერებაზე უფლებამოსილი პირი, შეიძლება, დაკავშირებული იყოს რამდენიმე პორტფელთან.

მუხლი 16. ბირჟაზე განაცხადის განთავსება

1. ბირჟაზე განაცხადის განთავსება ხდება მონაწილის პორტფელის ფარგლებში. ერთი პორტფელით შესაძლებელია როგორც ყიდვის, ისე - გაყიდვის განაცხადის განთავსება.
2. განაცხადის სტანდარტული ფორმა ხელმისაწვდომია აუქციონის სისტემაში.
3. განაცხადის ფორმა მონაწილეს უნდა აძლევდეს ყველა იმ მონაცემის ასახვის შესაძლებლობას, რაც ვაჭრობისთვისაა საჭირო.
4. ბირჟის ოპერატორი, კომისიასთან შეთანხმებით, აწესებს ელექტროენერჯის ფასისა და რაოდენობის, ასევე, განაცხადების რაოდენობის ტექნიკურ ზღვრებს, რომლებიც არ უნდა ართმევდეს მონაწილეს საშუალებას, განაცხადში მიუთითოს გონივრული ფასი და ოდენობა.
5. ბირჟის ოპერატორის მიერ ელექტროენერჯის ფასისა და რაოდენობის, ასევე განაცხადების რაოდენობის ტექნიკური ზღვრების შეცვლის შესახებ მონაწილეებისთვის ცნობილი უნდა იყოს შესაბამისი ცვლილების განხორციელებამდე არანაკლებ ხუთი დღით ადრე. ასეთ შემთხვევაში, ზღვრების ცვლილებამდე განთავსებული განაცხადები, რომლებიც შეეხება ცვლილების შემდგომ პერიოდს, გაუქმდება და ვაჭრობისთვის მონაწილემ ხელახლა უნდა განათავსოს განაცხადი.
6. განაცხადი ელექტროენერჯის გაყიდვის შესახებ პლატფორმაზე აღინიშნება უარყოფითი ნიშნით, ხოლო ყიდვის შესახებ – დადებითი ნიშნით.
7. მონაწილემ სრულყოფილად უნდა შეავსოს განაცხადის ფორმა, წინააღმდეგ შემთხვევაში განაცხადი არ მიიღება.
8. განაცხადის სისწორეზე და განთავსებული განაცხადის მონაწილის ნამდვილ ნებასთან შესაბამისობაზე, მათ შორის, ამ მუხლის მე-9 პუნქტით გათალისწინებულ შემთხვევებში, პასუხისმგებელია მონაწილე.
9. მონაწილე უფლებამოსილია, პლატფორმის აუქციონის სისტემით მოსარგებლის გზამკვლევიტ განსაზღვრული წესით, დასახმარებლად მიმართოს ბირჟის ოპერატორს, თუ ტექნიკური ხარვეზის გამო ვერ ახერხებს განაცხადის განთავსებას. ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია, მონაწილის განაცხადის განთავსების მიზნით, მიიღოს მის ხელთ არსებული ყველა გონივრული ზომა, მათ შორის:

- ა) გაუწიოს მონაწილეს ტექნიკური დახმარება განაცხადის განთავსებისას;
- ბ) მიიღოს მონაწილისგან შევსებული განაცხადის ფორმა ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით;
- გ) გამოიყენოს პლატფორმაზე მონაწილის მიერ რომელიმე სხვა პერიოდისთვის უკვე განთავსებული განაცხადი.

10. ბირჟის ოპერატორის მიერ ამ მუხლის მე-9 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული რომელიმე ზომის მიღებისას, განთავსებული განაცხადის სისწორის შემოწმების მიზნით, დღით ადრე ბაზრის აუქციონის დახურვამდე გონივრული ვადით ადრე, მონაწილეს გაეგზავნება აუქციონის სისტემაში განთავსებული განაცხადის ასლი, ან განაცხადის შესახებ ეცნობება სხვაგვარად – იმ ფორმით, რა ფორმითაც იქნა მიღებული განაცხადის განთავსების დავალება.

11. ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია, ამ მუხლის მე-9 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებში შესაბამის მონაწილეს შეუზღუდოს განაცხადების რაოდენობა. ამავდროულად, ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია, არ განათავსოს განაცხადი, თუ:

- ა) მიღებული განაცხადების სიმრავლის გამო, შეუძლებელია აუქციონის სისტემაში მათი განთავსება;
- ბ) მონაწილის მიერ განაცხადების განთავსების მოთხოვნა ხდება სისტემატურად – კვირაში ორჯერ ან მეტჯერ;
- გ) აუქციონის/ვაჭრობის დახურვამდე დარჩენილია ერთ საათზე ნაკლები დრო.

მუხლი 17. ვაჭრობის შეჩერება

1. ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია შეაჩეროს ბირჟაზე ვაჭრობა, თუ ტექნიკური ხარვეზის გამო შეუძლებელია ვაჭრობის ამ წესების შესაბამისად ორგანიზება.
2. ბირჟის ოპერატორმა ვაჭრობის შეჩერებისა და განახლების შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს მონაწილეებს როგორც საკუთარ ვებგვერდზე შესაბამისი ინფორმაციის გამოქვეყნებით, ისე სავაჭრო წარმომადგენლებთან ელექტრონული შეტყობინების გაგზავნით.

3. ვაჭრობა უნდა განახლდეს, როგორც კი აღმოიფხვრება მისი შეჩერების მიზეზი. ვაჭრობის განახლების შესახებ მონაწილეებს უნდა ეცნობოთ არანაკლებ ხუთი წუთით ადრე.

4. ვაჭრობის შეჩერებისას, ბირჟის ოპერატორმა რეგულარული ინტერვალებით, ყოველ საათში, სულ მცირე, ერთხელ, უნდა აცნობოს მონაწილეებს პრობლემის გადაჭრის მიმდინარეობის შესახებ, ვებგვერდზე შესაბამისი ინფორმაციის განთავსებით.

5. დღიურ ბაზარზე ვაჭრობის შეჩერების შემთხვევაში აუქციონის სისტემაში განთავსებული ყველა განაცხადის მოქმედება შეჩერდება. ვაჭრობის განახლებისთანავე მონაწილეებმა თავად უნდა გააქტიურონ შეჩერებამდე განთავსებული განაცხადები, წინააღმდეგ შემთხვევაში მათი განაცხადები ვაჭრობაში არ მიიღებს მონაწილეობას.

6. ბირჟაზე ელექტროენერგიით ვაჭრობა შესაძლებელია ასევე შეჩერდეს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში. ბირჟაზე ვაჭრობა აღდგება ასეთი შემთხვევის დასრულებისთანავე. ვაჭრობის აღდგენის ზუსტი დროის შესახებ მონაწილეებს ეცნობებათ ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად.

მუხლი 18. ვაჭრობის მონაცემების შენახვა და გამოქვეყნება

1. ბირჟის ოპერატორი ხუთი წლის ვადით ინახავს ვაჭრობის შედეგების შესახებ მონაცემებს, რაც მოიცავს თითოეული მონაწილის მიერ ნავაჭრი ელექტროენერგიის რაოდენობასა და ფასს, ასევე, ინფორმაციას ბირჟაზე განთავსებული განაცხადების შესახებ.

2. ბირჟის ოპერატორს უფლება აქვს, ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულზე მეტი ვადით შეინახოს მონაცემები მონაწილეების მიერ ნავაჭრი ელექტროენერგიის რაოდენობისა და ფასის შესახებ, ასევე, განაცხადების შესახებ, მონაწილეთა საიდენტიფიკაციო მონაცემების მითითების გარეშე.

3. ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე ყოველდღიურად ქვეყნდება საათობრივი მონაცემები როგორც დღით ადრე ბაზარზე ჯამურად ნავაჭრი ელექტროენერგიის რაოდენობისა და ფასის, ისე დღიურ ბაზარზე ჯამურად ნავაჭრი ელექტროენერგიის რაოდენობისა და საშუალო შეწონილი ფასის შესახებ. ამ პუნქტით გათვალისწინებული მონაცემები ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე ხელმისაწვდომია არანაკლებ 10 წლის განმავლობაში.

მუხლი 19. მონაწილეთა ქცევაზე დაკვირვება

1. ბირჟაზე მონაწილეთა ქცევაზე დაკვირვებას ახორციელებს ბირჟის ოპერატორი.
2. ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია მონაწილისგან გამოითხოვოს (მათ შორის, მონაწილის სავაჭრო წარმომადგენლისგან, ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით) ბირჟაზე განთავსებული განაცხადის შესახებ ის ინფორმაცია, რომელიც საჭიროა მონაწილეთა ქცევაზე დაკვირვების ფუნქციის შესასრულებლად, მათ შორის, ამ წესების მოთხოვნათა დარღვევის გამოსავლენად.
3. თუ ბირჟის ოპერატორი მიიჩნევს, რომ ადგილი აქვს მონაწილის მიერ კონკურენციის შეზღუდვას ან მონიტორინგის წესის სხვა დარღვევას, მან ამის თაობაზე უნდა აცნობოს კომისიას.

მუხლი 20. დღით ადრე და დღიური ბაზრების წესების დარღვევა და ბირჟაზე მონაწილეობის შეჩერება

1. თუ ბირჟის ოპერატორი ვარაუდობს, რომ მონაწილე არღვევს ამ წესებს, მან, ამ მუხლით გათვალისწინებული ზომების მიღებამდე, უნდა აცნობოს ამ მონაწილის სავაჭრო ან/და საკლირინგო წარმომადგენელს.
2. მონაწილის მიერ ამ წესების დარღვევისას ბირჟის ოპერატორი უგზავნის მას გაფრთხილებას, რომლითაც განუმარტავს დარღვევის არსს, განუსაზღვრავს გამოსწორების გონივრულ ვადას და აცნობებს გამოუსწორებლობის შედეგების თაობაზე. მონაწილემ მითითებულ ვადაში უნდა შეასრულოს გაფრთხილებაში მითითებული მოთხოვნები და ამის თაობაზე აცნობოს ბირჟის ოპერატორს.
3. თუ მონაწილე არ შეასრულებს ბირჟის ოპერატორის გაფრთხილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებს, მას ბირჟის შესაბამის სეგმენტზე მონაწილეობა შეუჩერდება, რის შესახებაც ბირჟის ოპერატორისგან მიიღებს შეტყობინებას.
4. მონაწილის მიერ ამ წესების უხეში დარღვევისათვის ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია დაუყოვნებლივ, ამ მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებული პროცედურის დაუცველად, შეაჩეროს ბირჟაზე მისი მონაწილეობა. ამ წესების უხეში დარღვევას წარმოადგენს:
 - ა) ბირჟაზე შესყიდული ელექტროენერჯის საფასურის დადგენილ ვადაში გადაუხდელობა;

ბ) ბირჟის ოპერატორის მიერ მოთხოვნილი განსაკუთრებული გარანტიის დადგენილ ვადაში წარუდგენლობა;

გ) ბირჟის ოპერატორის მომსახურების საფასურის დადგენილ ვადაში გადაუხდელობა.

5. მონაწილეს ბირჟაზე მონაწილეობა შეიძლება შეუჩერდეს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებშიც.

6. თუ ბირჟაზე მონაწილეობა შეუჩერდა მონაწილეს, რომელსაც კანონმდებლობით ეკისრება ბირჟაზე ვაჭრობის ვალდებულება, ბირჟის ოპერატორი ამის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობებს კომისიასა და საქართველოს მთავრობას.

7. ბირჟაზე მონაწილეობის შეჩერებისას, თუ მონაწილე გამოასწორებს შესაბამის დარღვევას, ვაჭრობის უფლება განახლდება დარღვევის გამოსწორების შესახებ ბირჟის ოპერატორის ინფორმირებიდან ორი დღის ვადაში.

8. მონაწილეობის შეჩერება არ არის ამ წესების 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული საფასურების გადახდის ვალდებულებისგან გათავისუფლების საფუძველი.

მუხლი 21. ბირჟაზე მონაწილეობის შეწყვეტა

1. ბირჟაზე მონაწილეობა შეწყდება, თუ:

ა) მონაწილე საკუთარი ინიციატივით ამბობს უარს ბირჟაზე მონაწილეობაზე;

ბ) მონაწილეს ვაჭრობაში მონაწილეობა შეჩერებული აქვს 6-თვიანი უწყვეტი პერიოდის განმავლობაში;

გ) მონაწილე სისტემატურად (კალენდარული წლის განმავლობაში ორჯერ ან მეტჯერ), უხეშად არღვევს ამ წესებს;

დ) არსებობს კომისიის ან სასამართლოს გადაწყვეტილება ბირჟაზე მონაწილეობის შეწყვეტის შესახებ;

ე) განხორციელდა საწარმოს ლიკვიდაცია.

2. ბირჟაზე მონაწილეობა შეიძლება ასევე შეწყდეს გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების დაწყების შემთხვევაში, თუ მონაწილე არ აცნობებს ბირჟის ოპერატორს

საქმიანობის გაგრძელების შესაძლებლობის შესახებ და არ წარუდგენს განსაკუთრებულ გარანტიას ბირჟის ოპერატორის მიერ მოთხოვნილი ოდენობით.

3. ბირჟაზე მონაწილეობის შეწყვეტა არ წარმოადგენს შესაბამის სეგმენტზე მონაწილის მიერ აღებული ვალდებულებების შეუსრულებლობის საფუძველს.

4. ბირჟაზე მონაწილეობა წყდება:

ა) ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში – მონაწილის მიერ მოთხოვნილი თარიღიდან;

ბ) ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ შემთხვევაში – არაუგვიანეს შესაბამისი საფუძვლის შეტყობის მომდევნო დღისა;

გ) ამ მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში – შესაბამისი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული თარიღიდან.

5. თუ ბირჟაზე მონაწილეობის უფლება შეუწყდა იმ მონაწილეს, რომელსაც კანონმდებლობით ეკისრება ბირჟაზე ვაჭრობის ვალდებულება, ბირჟის ოპერატორი აღნიშნულის თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობებს კომისიასა და საქართველოს მთავრობას.

მუხლი 22. დავის გადაწყვეტა

1. მონაწილესა და ბირჟის ოპერატორს შორის დავის არსებობისას მხარეები უნდა შეეცადონ მის გადაწყვეტას მორიგების გზით.

2. თუ მონაწილე მიიჩნევს, რომ ბირჟაზე ვაჭრობისას ირღვევა მისი უფლებები, ის უფლებამოსილია მიმართოს ბირჟის ოპერატორს, რომელიც ვალდებულია 10 დღის ვადაში დაუბრუნოს დასაბუთებული პასუხი.

3. ბირჟის ოპერატორისათვის მოთხოვნის წარდგენა მონაწილეს არ ათავისუფლებს იმ ვალდებულებებისგან, რომლებიც სადავო ტრანზაქციიდან გამომდინარეობს. თუ მოთხოვნის დაკმაყოფილების შედეგად შემცირდა მონაწილის მიერ შესასრულებელი ვალდებულება, ზედმეტად გადახდილი თანხა, მოთხოვნის დაკმაყოფილებიდან ორი დღის ვადაში, ბირჟის ოპერატორის მიერ უნდა გადაირიცხოს მონაწილის საბანკო ანგარიშზე ან აისახოს მის საკლირინგო ანგარიშზე ავანსის სახით, მონაწილის მითითების შესაბამისად.

4. მონაწილეს უფლება აქვს, ბირჟის ოპერატორთან არსებული დავის განხილვის მიზნით, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, მიმართოს კომისიას ან სასამართლოს.

მუხლი 23. ბირჟის ოპერატორთან ინფორმაციის გაცვლა

1. რეგისტრაციის შესახებ განცხადება, საჩივარი ან ნებისმიერი სხვა მოთხოვნა (გარდა განაცხადისა), რომელიც წარმოშობს სამართლებრივ შედეგს, ბირჟის ოპერატორს უნდა წარედგინოს კანონმდებლობის შესაბამისად წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირის ხელმოწერით:

ა) მატერიალური დოკუმენტის სახით;

ბ) ელექტრონული დოკუმენტის სახით, „ელექტრონული დოკუმენტისა და ელექტრონული სანდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

2. ბირჟის ოპერატორი მონაწილეს უფლებამოსილი პირის ხელმოწერით უგზავნის ნებისმიერ მოთხოვნას, თანხმობას, უარს, გაფრთხილებას, ბირჟაზე მონაწილეობის შეჩერების/შეწყვეტის შესახებ ცნობას, თუ ამ წესებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. მონაწილისთვის ასეთი წერილის გაგზავნასთან ერთად, ელექტრონული შეტყობინება უნდა გაეგზავნოს ასევე მის სავაჭრო წარმომადგენელს.

3. მონაწილე უფლებამოსილია ბირჟის ოპერატორს მოსთხოვოს განმარტება ელექტრონული ფოსტით, ხელმოწერის გარეშე.

4. მონაწილის მოთხოვნაზე პასუხი ბირჟის ოპერატორმა უნდა გააგზავნოს გონივრულ ვადაში, მაგრამ არაუგვიანეს შესაბამისი მოთხოვნის მიღებიდან 10 დღის ვადაში.

5. მონაწილე უფლებამოსილია, ვაჭრობასთან დაკავშირებით ინფორმაცია მიიღოს ბირჟის ოპერატორის ცხელი ხაზის მეშვეობით, რომელიც ხელმისაწვდომია ყოველ კალენდარულ დღეს, 24 საათის განმავლობაში.

6. მონაწილე თავად უზრუნველყოფს ბირჟის ოპერატორთან ინფორმაციის გაცვლისთვის (მათ შორის, პლატფორმაზე წვდომისათვის) საჭირო საკუთარი მოწყობილობების მზადყოფნასა და დაცულობას, მათ შორის, შესაბამის სატელეფონო და ინტერნეტკავშირს.

მუხლი 24. ბირჟის ოპერატორის მომსახურების საფასური

1. ბირჟის ოპერატორის მომსახურების საფასურს თითოეული სეგმენტისთვის ადგენს კომისია, დამტკიცებული სატარიფო მეთოდოლოგიის შესაბამისად:

ა) ბირჟაზე ნავაჭრი ყოველი მგვტ.სთ ელექტროენერჯისთვის;

ბ) წლიური საფასური ბირჟაზე დაშვებისთვის, რაც მოიცავს ბირჟის შესაბამის სეგმენტზე ერთი პორტფელის რეგისტრაციის საფასურს;

გ) წლიური საფასური დამატებითი პორტფელის მომსახურებისთვის.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში ბირჟის ოპერატორი მონაწილეს უგზავნის ინვოისს საანგარიშო თვის დასრულებიდან 5 დღის ვადაში, ხოლო მონაწილე ვალდებულია, გადაიხადოს ინვოისში მითითებული თანხა მისი მიღებიდან 5 დღის ვადაში.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული საფასურების გადახდა ხდება ყოველწლიურად, არაუგვიანეს კალენდარული წლის დაწყებიდან 10 დღისა, ბირჟის ოპერატორის მიერ გაგზავნილი ინვოისის შესაბამისად. რეგისტრაციისას/პორტფელის დამატებისას მონაწილე გადაიხდის წლიურ საფასურს კალენდარული წლის ბოლომდე დარჩენილი თვეების პროპორციულად (რეგისტრაციის/პორტფელის დამატების თვის ჩათვლით), ბირჟის ოპერატორის ვებგვერდზე გამოქვეყნებულ საბანკო ანგარიშზე. თუ მონაწილეს გაუუქმდება ბირჟაზე რეგისტრაცია ან პორტფელი, მიუხედავად გაუქმების მიზეზისა, ამ პუნქტით განსაზღვრული უკვე გადახდილი საფასური არ ექვემდებარება დაბრუნებას.

4. მონაწილე ბირჟის ოპერატორის მომსახურების საფასურს იხდის ბირჟის ოპერატორის საბანკო ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით.

5. მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების ხარვეზის აღმოფხვრისთვის ამ წესების მე-12 მუხლის მე-10 პუნქტით განსაზღვრული ვადის უშედეგოდ გასვლის შემთხვევაში, განმცხადებელს გადახდილი საფასური უნდა დაუბრუნდეს მის მიერ მითითებულ საბანკო ანგარიშზე ჩარიცხვის გზით, აღნიშნული ვადის გასვლიდან ორი დღის ვადაში, თუ სხვა რამ არ არის კანდიდატის მიერ მოთხოვნილი.

6. ამ მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებში მითითებული ვადის დარღვევისთვის მონაწილეს ეკისრება პირგასამტეხლო, რომლის ოდენობაც განისაზღვრება კომისიის მიერ დამტკიცებული მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების ფორმით.

თავი IV. დღით ადრე ბაზარზე ვაჭრობა

მუხლი 25. დღით ადრე ბაზარზე ვაჭრობის ზოგადი წესი

1. დღით ადრე ბაზარზე მონაწილეებს შეუძლიათ ელექტროენერგიით ვაჭრობა მომდევნო კალენდარული დღის თითოეული საათისათვის. ამ მიზნით, დღით ადრე ბაზრის აუქციონი ტარდება ყოველ კალენდარულ დღეს, მომდევნო ფიზიკური მიწოდების დღისათვის.
2. დღით ადრე ბაზარზე კმაყოფილდება ელექტროენერგიის გაყიდვის შესახებ ის განაცხადები, რომლებშიც მითითებული ფასი ნაკლებია ან უდრის საბაზრო ფასს და ყიდვის შესახებ ის განაცხადები, რომლებშიც მითითებული ფასი მეტია ან უდრის საბაზრო ფასს.
3. დღით ადრე ბაზარზე დაკმაყოფილებული განაცხადები ავტომატურად ექვემდებარება ფინანსურ ანგარიშსწორებას, საბაზრო ფასით.

მუხლი 26. დღით ადრე ბაზარზე განაცხადის განთავსება

1. მონაწილეს დღით ადრე ბაზარზე შეუძლია სტანდარტული საათობრივი განაცხადების განთავსება. სტანდარტული საათობრივი განაცხადი გულისხმობს, რომ მონაწილე თანახმაა მასში მოცემული ელექტროენერგიის რაოდენობის როგორც სრულ, ასევე, ნაწილობრივ ყიდვაზე/გაყიდვაზე.
2. მონაწილის მიერ ყოველი საათისათვის განთავსებული განაცხადი ინდივიდუალურია და დამოუკიდებელია მისი სხვა განაცხადებისგან.
3. მონაწილეებს დღით ადრე ბაზარზე განაცხადის განთავსების შესაძლებლობა აქვთ აუქციონის დახურვამდე ოთხი კვირის განმავლობაში.
4. დღით ადრე ბაზრის აუქციონი იხურება ელექტროენერგიის ფიზიკური მიწოდების წინა კალენდარული დღის 12:00 საათზე.

5. მონაწილეს უფლება აქვს, აუქციონის დახურვამდე შეცვალოს განთავსებული საათობრივი განაცხადი. აუქციონში მონაწილეობს ყველაზე ბოლოს განთავსებული განაცხადი.

6. მონაწილე თავადაა პასუხისმგებელი იმის გადამოწმებაზე, რომ განთავსებული განაცხადი გამოხატავს მის ნამდვილ ნებას.

7. აუქციონის დახურვის შემდეგ მონაწილის განაცხადი აღარ მიიღება, მიუხედავად იმისა, თუ რა მიზეზით არ იყო იგი დროულად განთავსებული.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 27. განაცხადის მახასიათებლები

1. მონაწილე განაცხადებს განათავსებს ფასის ზრდადობის მიხედვით.

2. თითოეულ განაცხადში მონაწილემ უნდა მიუთითოს:

ა) განაცხადი შეეხება ელექტროენერჯის გაყიდვას თუ ყიდვას;

ბ) ელექტროენერჯის რაოდენობა და ფასი;

გ) ფიზიკური მიწოდების დღის საათი, რომლისთვისაც მონაწილე ყიდის/ყიდულობს ელექტროენერჯიას.

3. კონკრეტული საათისთვის განთავსებულ განაცხადში, ელექტროენერჯის ფასის ზრდასთან ერთად, ელექტროენერჯის რაოდენობა:

ა) არ უნდა მცირდებოდეს – გაყიდვის შესახებ განაცხადში;

ბ) არ უნდა იზრდებოდეს – ყიდვის შესახებ განაცხადში.

მუხლი 28. ბაზრის წონასწორობის წერტილის დადგენა

1. ბაზრის წონასწორობის წერტილის დადგენისათვის ბირჟის ოპერატორი იყენებს ევროპული ბაზრების ინტეგრირების ალგორითმს (EUPHEMIA).

2. დღით ადრე აუქციონის დახურვის შემდეგ განაცხადები აუქციონის სისტემაში ლაგდება შემდეგი წესით:

ა) ყიდვის შესახებ განაცხადები – ფასის კლებადობის მიხედვით;

ბ) გაყიდვის შესახებ განაცხადები – ფასის ზრდადობის მიხედვით.

3. თითოეული განაცხადი, ფასითა და რაოდენობით განსაზღვრულ კოორდინატთა სიბრტყეზე, გამოხატავს წერტილს. აღნიშნული წერტილების წრფივი ინტერპოლაციით დაკავშირების გზით აიგება მიწოდებისა და მოთხოვნის ინდივიდუალური მრუდები. ინდივიდუალური მრუდების შეჯამებით აიგება მიწოდებისა და მოთხოვნის აგრეგირებული მრუდები, რომელთა გადაკვეთის წერტილი წარმოადგენს წონასწორობის წერტილს. წონასწორობის წერტილი განსაზღვრავს დღით ადრე ბაზარზე კონკრეტულ საათში ნავაჭრი ელექტროენერჯის რაოდენობასა და საბაზრო ფასს.

4. წონასწორობის წერტილის დადგენისას, თუ:

ა) ვერტიკალურ ხაზზე არსებობს მიწოდებისა და მოთხოვნის მრუდების გადაკვეთის რამდენიმე წერტილი – საბაზრო ფასი განისაზღვრება ამ წერტილებს შორის მინიმალური და მაქსიმალური მნიშვნელობების არითმეტიკული საშუალოთი, გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ბ) გაყიდვის/ყიდვის რამდენიმე განაცხადში მითითებულია ერთი და იგივე ფასი, მაგრამ მონაწილეთა მზადყოფნა არსებობს ამ ფასად შეთავაზებული ელექტროენერჯის რაოდენობის მხოლოდ ნაწილის ყიდვაზე/გაყიდვაზე, განაცხადები მათში მითითებული რაოდენობების პროპორციულად დაკმაყოფილდება.

5. თუ მიწოდებისა და მოთხოვნის მრუდები ერთმანეთს არ კვეთს მიწოდების დეფიციტის ან სიჭარბის გამო, ბირჟის ოპერატორი პროპორციულად შეამცირებს შესაბამის განაცხადებში მითითებულ რაოდენობებს, ვიდრე მრუდები არ გადაიკვეთება. ასეთ შემთხვევაში, ელექტროენერჯის ფასი განისაზღვრება ვერტიკალურ ხაზზე მრუდების გადაკვეთის წერტილებს შორის:

ა) მაქსიმალური ღირებულებით – მიწოდების დეფიციტისას;

ბ) მინიმალური ღირებულებით – მიწოდების სიჭარბისას.

6. თუ მიწოდებისა და მოთხოვნის მრუდები ერთმანეთს კვეთს ნოლ რაოდენობაზე, დღით ადრე ბაზარზე ვაჭრობა არ შედგება.

7. თუ წონასწორობის წერტილის დადგენის შემდეგ მიღებული საბაზრო ფასი ან მონაწილეთა მიერ ნავაჭრი ელექტროენერჯის რაოდენობები არ შეესაბამება ბირჟის ოპერატორის მიერ განსაზღვრულ რიცხვის ფორმატს, ისინი შესაბამისად დამრგვალდება პლატფორმის აუქციონის სისტემის მომხმარებლის გზამკვლევით განსაზღვრული რიცხვის ფორმატის შესაბამისად. ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია, მონაწილესთან დადოს ხელშეკრულება, რომელიც ითვალისწინებს ბირჟაზე შესყიდულ და გაყიდულ რაოდენობებს შორის დამრგვალებით გამოწვეული სხვაობის ამ მონაწილის ნომინაციისთვის მიკუთვნებას.

8. წონასწორობის წერტილი დგინდება აუქციონის დახურვიდან არაუგვიანეს ერთი საათისა – ვაჭრობის დღის 13:00 საათამდე.

9. გამონაკლის შემთხვევაში, როცა ტექნიკური ხარვეზის გამო ამ მუხლის მე-8 პუნქტში მოცემული ვადის დაცვა შეუძლებელია, ბაზრის წონასწორობის წერტილის დასადგენად ბირჟის ოპერატორს ეძლევა დამატებითი დრო, იმავე დღის 18:00 საათამდე. ამ ვადაში ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია განაცხადები მიიღოს ელექტრონული ფოსტით და დაადგინოს ბაზრის წონასწორობის წერტილი ევროპული ბაზრების ინტეგრირების ალგორითმის (EUPHEMIA) ალტერნატიული მექანიზმის გამოყენებით, კომისიასთან შეთანხმებული წესის შესაბამისად. წესი, სხვა შესაბამის საკითხებთან ერთად, შესაძლოა, განსაზღვრავდეს დღით ადრე ბაზრის წონასწორობის წერტილის დადგენის, შესაბამისი შედეგების მონაწილეთათვის ინფორმირებისა და კლირინგის ამ წესებით განსაზღვრულისგან განსხვავებულ პირობებს. თუ ბაზრის წონასწორობის წერტილის დადგენა ამ ვადაშიც ვერ ხერხდება, ვაჭრობის შედეგები იქნება იგივე, რაც:

ა) წინა სამუშაო დღეს – თუ მომდევნო დღეც სამუშაო დღეა;

ბ) წინა არასამუშაო დღეს – თუ მომდევნო დღე არასამუშაო დღეა.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2022 წლის 30 აგვისტოს დადგენილება №38 - ვებგვერდი, 30.08.2022 წ.

მუხლი 29. მონაწილეების ინფორმირება ვაჭრობის შედეგებზე

1. ბაზრის წონასწორობის წერტილის დადგენისთანავე (არაუგვიანეს ვაჭრობის დღის 13:00 საათისა), ბაზრის თითოეული მონაწილისათვის პლატფორმაზე ხელმისაწვდომი ხდება დადასტურებული მონაცემები მისი ტრანზაქციების შესახებ, მომდევნო დღის ყოველი საათისათვის.

2. ამ წესების 28-ე მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ინფორმაცია შეიძლება ხელმისაწვდომი გახდეს ამ მუხლით გათვალისწინებული ვადის დარღვევით, მაგრამ არაუგვიანეს ბაზრის წონასწორობის წერტილის დადგენიდან ერთ საათში.

მუხლი 30. ინფორმაციის მიწოდება საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის ოპერატორისთვის

1. ბირჟის ოპერატორმა დღით ადრე ვაჭრობის შედეგები (ნომინაციები) უნდა გაუგზავნოს საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის ოპერატორს, არაუგვიანეს ვაჭრობის დღის 15:00 საათისა, "ელექტროენერჯის საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის წესების" შესაბამისად.

2. ამ წესების 28-ე მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ბირჟის ოპერატორმა საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის ოპერატორს ინფორმაცია შეიძლება გაუგზავნოს ამ ვადის დაუცველად, მაგრამ არაუგვიანეს წონასწორობის წერტილის დადგენიდან ერთი საათისა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 31. ვაჭრობისას დაშვებული შეცდომა

1. თუ მონაწილე ვაჭრობისას დაუშვებს შეცდომას, მან დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს ამის შესახებ ბირჟის ოპერატორს.

2. მონაწილის მიერ დაშვებული შეცდომის შესახებ შეტყობინების მიღებისას, ბირჟის ოპერატორმა უნდა მიიღოს ყველა შესაძლო ზომა, რათა თავიდან აიცილოს ან მაქსიმალურად შეამციროს ამ ან სხვა მონაწილისა და ბაზრისთვის ზიანის მიყენების რისკი.

3. თუ ბირჟის ოპერატორი მიიჩნევს, რომ მონაწილემ განაცხადის გაკეთებისას დაუშვა შეცდომა, ბირჟის ოპერატორს უფლება აქვს შესთავაზოს მონაწილეს განაცხადის შესწორება.

მუხლი 32. ლიკვიდურობის ხელშეწყობა

1. დღით ადრე ბაზრის ლიკვიდურობის ხელშეწყობის მიზნით, ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია დადოს ლიკვიდურობის ხელშეწყობის შესახებ ხელშეკრულება მონაწილესთან, რომელიც, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პერიოდულობით და პირობებით, მიიღებს მონაწილეობას ბაზარზე და განათავსებს განაცხადს.

2. მონაწილეს, რომელთანაც დადებულია ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულება, უმცირდება ამ წესების 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფასური 30%-ით.

3. ლიკვიდურობის ხელშეწყობის შესახებ ხელშეკრულების ფორმას და მონაწილეთა შერჩევის პროცედურას, დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაციით, შეიმუშავებს ბირჟის ოპერატორი და დასამტკიცებლად წარუდგენს კომისიას.

4. დაუშვებელია ლიკვიდურობის ხელშეწყობის შესახებ ხელშეკრულების დადება იმ მონაწილესთან, რომელსაც კანონმდებლობით ეკისრება ბირჟაზე ვაჭრობის ვალდებულება.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

თავი V. დღიურ ბაზარზე ვაჭრობა

მუხლი 33. დღიურ ბაზარზე ვაჭრობის ზოგადი წესი

1. დღიურ ბაზარზე მონაწილეებს შეუძლიათ ელექტროენერჯით ვაჭრობა მიმდინარე დღის თითოეული საათისათვის. დღიურ ბაზარზე ვაჭრობა შესაძლებელია ასევე

მომდევნო დღისათვის, მას შემდეგ, რაც დაიხურება დღით ადრე ბაზარი. ამ მიზნით, დღიურ ბაზარზე ვაჭრობა მიმდინარეობს უწყვეტად, ყოველ კალენდარულ დღეს.

2. დღიურ ბაზარზე განაცხადი შეიძლება დაკმაყოფილდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ განთავსდება მისი შესატყვისი განაცხადი, რომელშიც თანხვედრაშია ფასი, რაოდენობა და ფიზიკური მიწოდების პერიოდი. შედეგად, მონაწილის მიერ გაყიდული ელექტროენერჯის ფასი მეტია ან უდრის მის განაცხადში შეთავაზებულ ფასს, ხოლო მონაწილის მიერ შესყიდული ელექტროენერჯის ფასი ნაკლებია ან უდრის მის განაცხადში შეთავაზებულ ფასს.

3. დღიურ ბაზარზე დაკმაყოფილებული განაცხადები ავტომატურად ექვემდებარება ფინანსურ ანგარიშსწორებას, განაცხადის ფასის პრინციპით, გარდა ამ წესების მე-40 მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

მუხლი 34. დღიურ ბაზარზე განაცხადის განთავსება

1. მონაწილეს დღიურ ბაზარზე შეუძლია განათავსოს ამ წესების 36-ე მუხლით გათვალისწინებულ განაცხადები.

2. დღიური ბაზარი იხსნება ფიზიკური მიწოდების წინა კალენდარული დღის 13:00 საათზე, ხოლო ამ წესების 28-ე მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – წონასწორობის წერტილის დადგენიდან 1 საათში. დღიურ ბაზარზე განაცხადები შესაძლებელია განთავსდეს ელექტროენერჯის ფიზიკური მიწოდებისთვის განსაზღვრულ ვადამდე ერთი საათით ადრე (ვაჭრობის დახურვა).

3. განაცხადის შეცვლა ან გაუქმება შესაძლებელია შეცვლის ან გაუქმების შესახებ განაცხადის აუქციონის სისტემაში განთავსებით, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ განაცხადი ჯერ არ არის თანხვედრილი.

4. ვაჭრობის დახურვის შემდეგ მონაწილის განაცხადი აღარ მიიღება, მიუხედავად იმისა, თუ რა მიზეზით არ იყო ის დროულად განთავსებული.

5. იმ შემთხვევაში, თუ პლატფორმას აქვს ტექნიკური ხარვეზი, ან/და ობიექტური მიზეზის გამო, მონაწილეებისთვის პლატფორმა არ არის ხელმისაწვდომი, ბირჟის ოპერატორს შეუძლია, დაუშვას განთავსებული განაცხადების შეცვლა ან გაუქმება.

მუხლი 35. განაცხადის მახასიათებლები

1. დღიურ ბაზარზე განთავსებულ თითოეულ განაცხადში მონაწილემ უნდა მიუთითოს:

ა) განაცხადი შეეხება ელექტროენერჯის გაყიდვას თუ ყიდვას;

ბ) ელექტროენერჯის რაოდენობა და ფასი;

გ) განაცხადის ტიპი;

დ) ფიზიკური მიწოდების პერიოდი, რომლისთვისაც მონაწილე ყიდის/ყიდულობს ელექტროენერჯიას.

2. დღიურ ბაზარზე განთავსებულ თითოეულ განაცხადში მონაწილეს შეუძლია მიუთითოს აუქციონის სისტემაში განაცხადის დატოვების ვადა, რომლის გასვლის შემდეგ განაცხადი ავტომატურად გაუქმდება აუქციონის სისტემაში.

3. განაცხადი ძალაშია რეგისტრაციის მომენტიდან, მისი შეცვლის, გაუქმების ან შესატყვის განაცხადთან თანხვედრის მომენტამდე.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 36. დღიური ბაზრის განაცხადის ტიპები

დღიურ ბაზარზე შესაძლებელია განთავსდეს შემდეგი ტიპის განაცხადები:

ა) **სტანდარტული საათობრივი (ლიმიტირებული) განაცხადი** – განაცხადი, რომელშიც მითითებულია ლიმიტირებული ფასი და რომელიც შესაძლებელია დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

ბ) **ბლოკური განაცხადი** – ერთ ან რამდენიმე თანმიმდევრულ საათზე განთავსებული განაცხადი, რომლის დაკმაყოფილება მხოლოდ სრულად არის შესაძლებელი;

გ) **აისბერგ განაცხადი** – განაცხადი, რომელიც ნაწილ-ნაწილ განთავსდება აუქციონის სისტემაში და რომლის ყოველი მომდევნო ნაწილი გააქტიურდება წინა ნაწილის სრულად დაკმაყოფილების შემდგომ. ამ წესების 37-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული დროის პრინციპის მიზნებისათვის აისბერგ განაცხადის

თითოეული ნაწილის განთავსების დრო არის აუქციონის სისტემაში მისი გააქტიურების დრო;

დ) **შეზღუდული აღსრულების განაცხადი** შესაძლებელია იყოს ორი ტიპის:

დ.ა) **სრული და მყისიერი** – გულისხმობს განაცხადის დაუყოვნებლივ თანხვედრას მასში მითითებული სრული რაოდენობით, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ასეთი განაცხადის ავტომატურ გაუქმებას;

დ.ბ) **ნაწილობრივი და მყისიერი** – გულისხმობს განაცხადის ნაწილობრივ ან სრულ თანხვედრას, ხოლო დარჩენილი ნაწილის ავტომატურ გაუქმებას.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 37. განაცხადების თანხვედრა და ფასის განსაზღვრა

1. განაცხადების თანხვედრა გულისხმობს ელექტროენერჯის ყიდვისა და გაყიდვის განაცხადების დაწყვილებას შესატყვისი ფასის, რაოდენობისა და ფიზიკური მიწოდების პერიოდის მიხედვით.

2. დღიურ ბაზარზე თანხვედრილი განაცხადებიდან ერთ-ერთი უნდა იყოს ახლად განთავსებული ან ახლად შეცვლილი განაცხადი, რომელიც განთავსებისთანავე ავტომატურად დაწყვილდა აუქციონის სისტემაში უკვე არსებულ განაცხადთან.

3. განაცხადები წყვილდება ფასისა და დროის პრინციპების მიხედვით:

ა) ფასის პრინციპი გულისხმობს აუქციონის სისტემაში ახლად განთავსებული განაცხადის თანხვედრას აუქციონის სისტემაში უკვე არსებულ საუკეთესო ფასის განაცხადთან: ახლად განთავსებული ყიდვის განაცხადის შემთხვევაში, საუკეთესო ფასის განაცხადია აუქციონის სისტემაში არსებული გაყიდვის ყველაზე დაბალი ფასის განაცხადი, ხოლო ახლად განთავსებული გაყიდვის განაცხადის შემთხვევაში – აუქციონის სისტემაში არსებული ყიდვის ყველაზე მაღალი ფასის განაცხადი;

ბ) დროის პრინციპი გულისხმობს უფრო ადრე განთავსებული განაცხადისთვის უპირატესობის მინიჭებას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს საუკეთესო ფასის რამდენიმე განაცხადი.

4. დღიურ ბაზარზე ნავაჭრი ელექტროენერჯის ფასი განისაზღვრება აუქციონის სისტემაში უკვე არსებული საუკეთესო ფასის განაცხადით:

ა) თუ ახლად განთავსებული ყიდვის განაცხადი დაწყვილდა აუქციონის სისტემაში არსებულ გაყიდვის განაცხადთან, გაყიდვის განაცხადის ფასი წარმოადგენს ელექტროენერჯის ფასს;

ბ) თუ ახლად განთავსებული გაყიდვის განაცხადი დაწყვილდა აუქციონის სისტემაში არსებულ ყიდვის განაცხადთან, ყიდვის განაცხადის ფასი წარმოადგენს ელექტროენერჯის ფასს.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 38. მონაწილეების ინფორმირება ვაჭრობის შედეგებზე

1. განაცხადების ავტომატური თანხვედრისა და განხორციელებული ტრანზაქციის შესახებ დაუყოვნებლივ ეცნობება თანხვედრილი განაცხადების წარმდგენ მყიდველ და გამყიდველ მხარეს, აუქციონის სისტემაში თითოეული მონაწილის პორტფელში ასახვის გზით.

2. ტრანზაქციის შესახებ ინფორმაცია მოიცავს ელექტროენერჯის ფასსა და რაოდენობას, ტრანზაქციის განხორციელების დროს და ტრანზაქციასთან დაკავშირებულ ნებისმიერ ცვლილებას.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 39. ინფორმაციის მიწოდება საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის ოპერატორისთვის

ბირჟის ოპერატორმა დღიური ვაჭრობის შედეგები (ნომინაციები) თითოეული ტრანზაქციის განხორციელებიდან 15 წუთის განმავლობაში უნდა გაუგზავნოს საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის ოპერატორს, „ელექტროენერჯის საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის წესების“ შესაბამისად.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 40. ტრანზაქციის გაუქმება

1. მონაწილე, რომელსაც სურს გააუქმოს განსახორციელებელი ტრანზაქცია ვაჭრობისას დაშვებული შეცდომის გამო, უფლებამოსილია, ელექტრონული ფოსტით მოსთხოვოს ბირჟის ოპერატორს ტრანზაქციის გაუქმება არაუგვიანეს განაცხადების თანხვედრიდან ხუთი წუთისა, შესაბამისი პერიოდისთვის ვაჭრობის დახურვამდე არანაკლებ 20 წუთით ადრე. ტრანზაქციის გაუქმების შესახებ მოთხოვნა, რომელიც ბირჟის ოპერატორს წარედგინა ამ პუნქტის მოთხოვნის დარღვევით, არ დაკმაყოფილდება.
2. ტრანზაქციის გაუქმება აისახება აუქციონის სისტემაში, მონაწილისათვის გასაგები ფორმით.
3. ბირჟის ოპერატორს უფლება აქვს, უარი უთხრას მონაწილეს ტრანზაქციის გაუქმებაზე, თუ გაუქმების მოთხოვნების დაკმაყოფილება შეუძლებელია მათი სიმრავლის გამო ან მონაწილის მიერ ტრანზაქციის გაუქმების მოთხოვნა ხდება სისტემატურად – კვირაში სამჯერ ან მეტჯერ.
4. ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია დაიცვას ტრანზაქციის გაუქმების შესახებ ინფორმაციის კონფიდენციალურობა, მიუხედავად იმისა, მოთხოვნა დაკმაყოფილდა თუ არა.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 41. ტრანზაქციის გაუქმების პირგასამტეხლო

1. ტრანზაქციის გაუქმების თითოეული დაკმაყოფილებული მოთხოვნისთვის, მონაწილეს ეკისრება ტრანზაქციის გაუქმების პირგასამტეხლო.
2. ტრანზაქციის გაუქმების პირგასამტეხლოს ოდენობას განსაზღვრავს ბირჟის ოპერატორი და აცნობებს კომისიას. პირგასამტეხლოს ოდენობა უნდა იყოს გონივრული.

მუხლი 42. ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში დაფიქსირებული ავარია ან სხვაგვარი შეფერხება

1. ელექტროენერჯის გადამცემი და გამანაწილებელი სისტემების ოპერატორების მიერ ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ავარიის ან შეფერხების დაფიქსირების შემთხვევაში, ბირჟის ოპერატორს უფლება აქვს გონივრული ვადით გადაავადოს ან შეწყვიტოს დღიურ ბაზარზე ვაჭრობა, ცალკეული განაცხადის/განაცხადების გაუქმებით.
2. ელექტროენერჯის გადამცემი და გამანაწილებელი სისტემების ოპერატორებისგან ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში არსებული შეფერხების შესახებ შეტყობინების მიღებისთანავე, ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია, უზრუნველყოს აღნიშნულის შესახებ მონაწილეების ინფორმირება.
3. ელექტროენერჯის გადამცემ/გამანაწილებელ სისტემაში ავარია ან/და შეფერხება არ შეიძლება საფუძვლად დაედოს იმ განაცხადის გაუქმებას, რომელზეც მას გავლენა არ მოუხდენია.

თავი VI. ფინანსური ანგარიშსწორება

მუხლი 43. ფინანსური ანგარიშსწორების პროცესი და ბაზრის სუბიექტების ფუნქციები

1. ბირჟაზე ფინანსური ანგარიშსწორების პროცესი მოიცავს:

ა) ბირჟაზე აღებული ვალდებულებების უზრუნველყოფას;

ბ) ბირჟაზე ვაჭრობის შედეგების შესაბამისად, მონაწილეთა მიერ გადასახდელი და მისაღები თანხების გაანგარიშებას (ფიზიკური კლირინგი);

გ) ამ პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გაანგარიშებების შესაბამისად, მონაწილეთა საკლირინგო ანგარიშების განახლებასა და ინვოისების გაგზავნას, სადაც მოცემულია საკლირინგო ანგარიშის ფარგლებში ფინანსური ვალდებულებების გაქვითვის შედეგად მიღებული რაოდენობა და თანხა (ფინანსური კლირინგი);

დ) ფინანსური კლირინგის შესაბამისად, ბირჟაზე ნავაჭრი ელექტროენერჯის საფასურის ასანაზღაურებლად თანხის გადარიცხვას.

2. ბირჟის ოპერატორი, როგორც ცენტრალური ფინანსური მხარე, წარმოადგენს ელექტროენერჯის ყიდვა-გაყიდვის შესახებ ბირჟაზე დადებული ხელშეკრულების მხარეს და პასუხისმგებელია ამ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაზე. ბირჟის ოპერატორი ვალდებულია, უზრუნველყოს მონაწილეებისათვის გაყიდული ელექტროენერჯის ღირებულების ანაზღაურება იმ შემთხვევაშიც, თუ შესაბამისი სუბიექტების მიერ გადახდილი თანხა/წარდგენილი გარანტია ამისათვის საკმარისი არ არის.

3. ბირჟაზე აღებული ფინანსური ვალდებულებები სრულდება ვაჭრობის შედეგების შესაბამისად, ელექტროენერჯის ფიზიკური მიწოდებისა და მოხმარების მიუხედავად.

4. ფინანსურ ანგარიშსწორებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მისაღებად ან მისაწოდებლად, ბირჟის ოპერატორი უკავშირდება მონაწილის საკლირინგო წარმომადგენელს.

5. ბირჟის ოპერატორი შეიმუშავებს და ამტკიცებს ფინანსურ ანგარიშსწორებასთან დაკავშირებულ დეტალურ საოპერაციო წესებს.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 44. ფიზიკური კლირინგი

თითოეული მონაწილის მიერ ბირჟაზე შესყიდული/გაყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობასა და გადასახდელ/მისაღებ თანხებს ბირჟის ოპერატორი გაიანგარიშებს:

ა) დღით ადრე ბაზრისთვის – ვაჭრობის დღეს;

ბ) დღიური ბაზრისთვის – ვაჭრობის მომდევნო კალენდარულ დღეს.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

მუხლი 45. ფინანსური კლირინგი

1. ბირჟის ოპერატორი ვაჭრობის შედეგების შესაბამისად გამოწერს ინვოისებს:

- ა) დღით ადრე ბაზრისთვის – ელექტროენერგიით ვაჭრობის დღის 15:00 საათამდე;
- ბ) დღიური ბაზრისთვის – ფიზიკური მიწოდების მომდევნო კალენდარული დღის 10:00 საათამდე.

2. ინვოისში, სულ მცირე, უნდა იყოს მითითებული:

- ა) ბირჟის შესაბამისი სეგმენტი;
- ბ) მონაწილის და ბირჟის ოპერატორის საიდენტიფიკაციო მონაცემები;
- გ) ბირჟის ოპერატორის საბანკო რეკვიზიტები;
- დ) ინვოისის გამოწერის თარიღი და ვაჭრობის (საანგარიშო) დღე;
- ე) ინვოისით გათვალისწინებული თანხის გადახდის ბოლო ვადა;
- ვ) საანგარიშო დღეს ბირჟაზე შესყიდული ან/და გაყიდული ელექტროენერგიის რაოდენობა;
- ზ) საანგარიშო დღეს ბირჟაზე შესყიდული ან/და გაყიდული ელექტროენერგიის ღირებულება, ცალ-ცალკე;
- თ) საანგარიშო დღეს შესყიდული და გაყიდული ელექტროენერგიის ღირებულების გაქვითვის შედეგად მიღებული, მონაწილის მიერ გადასახდელი ან მისაღები თანხის ოდენობა (საჭიროების შემთხვევაში).

3. ინვოისები გამოიწერება ელექტრონულად.

4. ინვოისი მისი გამოწერისთანავე ხელმისაწვდომია კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემაში, იმ მონაწილის საკლირინგო ანგარიშზე, რომელმაც ბირჟაზე იყიდა ან/და გაყიდა ელექტროენერგია. ბირჟის ოპერატორი ინვოისებს გამოწერს როგორც მის მიერ გაყიდულ (მისთვის გადასახდელ), ისე მის მიერ ნაყიდ (მის მიერ გადასახდელ) ელექტროენერგიაზე.

5. მონაწილის საკლირინგო ანგარიშზე მოცემულია საათობრივი მონაცემები ნავაჭრ რაოდენობებსა და თანხებზე, რომელთა გაქვითვის შედეგად მიღებულია ინვოისში ასახული ინფორმაცია.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 46. თანხის გადარიცხვა

1. მონაწილემ ინვოისის გამოწერის მომდევნო დღის 13:00 საათამდე უნდა უზრუნველყოს ბირჟის ოპერატორის წინაშე წარმომოხილი ვალდებულების შესაბამისი თანხის გადარიცხვა ბირჟის ოპერატორის ანგარიშზე.
2. ბირჟის ოპერატორმა ინვოისის გამოწერიდან ორი დღის ვადაში უნდა უზრუნველყოს მონაწილის წინაშე წარმომოხილი ვალდებულების შესაბამისი თანხის გადარიცხვა მონაწილეებისათვის.
3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული ვადის დარღვევისთვის მონაწილეს ეკისრება პირგასამტეხლო, რომლის ოდენობაც განისაზღვრება კომისიის მიერ დამტკიცებული მონაწილედ რეგისტრაციის შესახებ განცხადების ფორმით.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2022 წლის 30 აგვისტოს დადგენილება №38 - ვებგვერდი, 30.08.2022 წ.

მუხლი 47. დავა ფინანსურ კლირინგსა და თანხის გადარიცხვაზე

1. მონაწილე ვალდებულია გადაიხადოს ბირჟის ოპერატორის მიერ გამოწერილ ინვოისში მითითებული თანხა იმისდა მიუხედავად, ეთანხმება თუ არა მას.
2. თუ მონაწილე ინვოისში მითითებულ მონაცემებს არ ეთანხმება, იგი უფლებამოსილია, წერილობით ან ელექტრონული ფოსტით გაუგზავნოს ბირჟის ოპერატორს მისი მოსაზრება, რაც არ აჩერებს თანხის გადარიცხვის ვალდებულებას. ბირჟის ოპერატორმა მონაწილეს უნდა გაუგზავნოს დასაბუთებული პასუხი მოსაზრების წერილობით მიღებიდან 5 დღის ვადაში.

მუხლი 48. გარანტია

1. ამ წესებით გათვალისწინებული გარანტიის სახეებია:

ა) საბაზისო გარანტია;

ბ) განსაკუთრებული გარანტია.

2. მონაწილეს გარანტიის წარდგენა შეუძლია:

ა) დეპოზიტის ფორმით;

ბ) საბანკო გარანტიის ფორმით;

გ) ბირჟის ოპერატორის მიერ დაშვებული სხვა ფორმით.

3. მონაწილის მიერ წარდგენილი დეპოზიტი შესაძლოა გამოიხატოს მხოლოდ ბირჟის ოპერატორის საბანკო ანგარიშზე განთავსებულ თანხაში, რომლის განკარგვა შესაძლებელია ბირჟის ოპერატორის ინიციატივით, ამ წესებით დადგენილი პირობების დაცვით.

4. მონაწილის მიერ წარდგენილი საბანკო გარანტია გაცემული უნდა იყოს უფლებამოსილი პირის მიერ და მისი მიმღები (ბენეფიციარი) უნდა იყოს ბირჟის ოპერატორი. საბანკო გარანტია უნდა იყოს გამოუთხოვადი, რათა მონაწილის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში უზრუნველყოფილი იყოს საბანკო გარანტიაში განსაზღვრული თანხის გადახდა, ბირჟის ოპერატორის მოთხოვნისთანავე.

5. ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია საბანკო გარანტიის მიმართ განსაზღვროს დამატებითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფს გარანტიის ლიკვიდურობას. ბირჟის ოპერატორმა საბანკო გარანტიის მიმართ განსაზღვრული დამატებითი მოთხოვნების შესახებ ამომწურავი ინფორმაცია უნდა გამოაქვეყნოს მის ვებგვერდზე.

6. ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია, უარი თქვას საბანკო გარანტიის მიღებაზე, თუ იგი არ აკმაყოფილებს ამ მუხლის შესაბამისად განსაზღვრულ მოთხოვნებს.

7. იმ შემთხვევაში, თუ მონაწილემ ვადიანი გარანტია, გარანტიის მოქმედების ვადის ამოწურვამდე 10 დღით ადრე, არ ჩაანაცვლა სხვა გარანტიით, მიიჩნევა, რომ მას არ აქვს წარდგენილი გარანტია.

8. ბირჟის ოპერატორმა გარანტიის სხვა ფორმით წარდგენის შესაძლებლობის შესახებ ამომწურავი ინფორმაცია უნდა გამოაქვეყნოს მის ვებგვერდზე.

9. მონაწილის მიერ წარდგენილი გარანტიის გამოყენება დასაშვებია მის მიერ ბირჟის ოპერატორის წინაშე არსებული ვალდებულებების (მათ შორის, მომსახურების საფასურის გადახდის) შესრულების მიზნით.

10. (ამოღებულია - 28.12.2021, №59).

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 49. საბაზისო გარანტია

1. მონაწილეს გარანტიის წარდგენის დრო აქვს 9:00 საათამდე.

2. ბირჟის ოპერატორი 10:00 საათამდე ადასტურებს წარმოდგენილ გარანტიას და შესაბამის ცვლილებას ასახავს კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემაში, მონაწილის ანგარიშზე.

3. გამონაკლის შემთხვევაში, როცა გარანტია ვერ დასტურდება ბირჟის ოპერატორისგან დამოუკიდებელი მიზეზით, გარანტია დადასტურდება და აისახება კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემაში მიზეზის აღმოფხვრისთანავე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2022 წლის 30 აგვისტოს დადგენილება №38 - ვებგვერდი, 30.08.2022 წ.

მუხლი 50. სავაჭრო ლიმიტი

1. სავაჭრო ლიმიტი წარმოადგენს მონაწილის გარანტიის მიმდინარე ოდენობას, რომლის ფარგლებშიც ნებადართულია ვაჭრობა ბირჟაზე. შესაბამისად:

ა) მონაწილე არ არის უფლებამოსილი აუქციონის სისტემაში განათავსოს განაცხადი, რომლისგან მოსალოდნელი მაქსიმალური ვალდებულება ბირჟის ოპერატორის წინაშე აღემატება მის სავაჭრო ლიმიტს;

ბ) ბირჟის ოპერატორი აუქციონის სისტემიდან წაშლის განაცხადს და აღნიშნულის შესახებ დაუყოვნებლივ შეატყობინებს მონაწილეს, თუ განთავსებული განაცხადი აღარ შეესაბამება მის მიმდინარე სავაჭრო ლიმიტს.

2. სავაჭრო ლიმიტი იანგარიშება შემდეგი ფორმულით:

$$\text{RemLim} = \text{InLim} + \text{TrdPos} - \text{OpOrd} - \text{PndTrd} - \text{UnpInv} - G,$$

სადაც:

RemLim – სავაჭრო ლიმიტი (ლარი);

InLim – მონაწილისათვის 49-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად დადასტურებული გარანტიის ოდენობა (ლარი);

TrdPos – დაკმაყოფილებული განაცხადების შედეგად ამ მონაწილის წინაშე წარმოშობილი ბირჟის ოპერატორის ვალდებულება, რომელიც ჯერ არ შესრულებულა (ლარი);

OpOrd – აუქციონის სისტემაში განთავსებული განაცხადების (რომლითაც მონაწილეს წარმოექმნება ვალდებულება ბირჟის ოპერატორის წინაშე) შესაბამისად მოსალოდნელი მაქსიმალური ვალდებულება ბირჟის ოპერატორის მიმართ (ლარი);

PndTrd – დაკმაყოფილებული განაცხადების შედეგად ბირჟის ოპერატორის წინაშე წარმოშობილი ვალდებულება, რომელზეც ინვოისი ჯერ არ არის გამოწერილი (ლარი);

UnpInv – გადაუხდელი ინვოისების ჯამური ღირებულება (ლარი);

G – მონაწილის მიერ, ბირჟაზე სხვა მონაწილის ვალდებულების უზრუნველყოფის მიზნით, გამოყენებული კრედიტორული მოთხოვნა, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

3. სავაჭრო ლიმიტის დადგენა ხდება მონაწილისათვის, რაც გულისხმობს, რომ მხედველობაში მიიღება მონაწილის ყველა პორტფელით ვაჭრობის ჯამური შედეგი.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2022 წლის 30 აგვისტოს დადგენილება №38 - ვებგვერდი, 30.08.2022 წ.

მუხლი 51. განსაკუთრებული გარანტია

1. განსაკუთრებული გარანტიის მოთხოვნა დასაშვებია გამონაკლის შემთხვევაში, როცა გადაუხდელობის რისკი მნიშვნელოვნადაა გაზრდილი. ასეთ შემთხვევაში, ბირჟის ოპერატორი, არადისკრიმინაციულობის პრინციპის დაცვით, შესაბამის მონაწილეს განუსაზღვრავს განსაკუთრებული გარანტიის ოდენობას, გაანგარიშების წესს, გამოყენების მიზეზებსა და წარდგენის ვადას.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გამონაკლისი შემთხვევის დადგომისთანავე, ბირჟის ოპერატორი დაუყოვნებლივ უგზავნის შესაბამის მონაწილეს “განსაკუთრებული გარანტიის მოთხოვნის შესახებ” შეტყობინებას, რომელშიც მოცემული უნდა იყოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია.

3. განსაკუთრებული გარანტიის წარდგენის ვადა არ უნდა იყოს ერთ დღეზე ნაკლები.

მუხლი 52. გარანტიის მოთხოვნის გაუქმება

1. ბირჟის ოპერატორი აუქმებს გარანტიის მოთხოვნას, თუ, ბაზარზე მონაწილეობის შეწყვეტისას, მონაწილეს ნაკისრი ფინანსური ვალდებულებები შესრულებული აქვს:

ა) სრულად – გარანტიის მოთხოვნა უქმდება სრულად;

ბ) ნაწილობრივ – გარანტიის მოთხოვნა უქმდება იმ ნაწილზე, რომელიც არ არის საჭირო დარჩენილი ვალდებულებების შესასრულებლად.

2. თუ შემცირდა ბირჟის ოპერატორის მიერ მოთხოვნილი გარანტია, მონაწილეს აქვს შესაბამისად შემცირებული გარანტიის წარდგენის უფლება.

მუხლი 53. საკლირინგო ანგარიში, კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემა

1. მონაწილის საკლირინგო ანგარიში აერთიანებს მონაწილის ერთ ან რამდენიმე პორტფელს და დაკავშირებულია მონაწილის საბანკო ანგარიშთან.
2. მონაწილე უფლებამოსილია, ანგარიშსწორება აწარმოოს რამდენიმე ანგარიშის მეშვეობით.
3. კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემაში ანგარიშსწორებასთან დაკავშირებული შედეგები წარმოდგენილია საკლირინგო ანგარიშების მიხედვით. შესაბამისად, მონაწილე ნავაჭრი ელექტროენერჯის შესაბამის ინვოისს იღებს საკლირინგო ანგარიშისთვის, ამ ანგარიშთან დაკავშირებული პორტფელებით ჯამურად განხორციელებული ტრანზაქციების გათვალისწინებით. კლირინგისა და ანგარიშსწორების სისტემაში საკლირინგო წარმომადგენელს წვდომა აქვს მონაწილის ყველა საკლირინგო ანგარიშის ინფორმაციასთან. მონაწილემ მის საკლირინგო წარმომადგენელს შეიძლება მიაწოდოს წვდომა:

ა) რისკის ანგარიშზე - საკლირინგო წარმომადგენელს ექნება წვდომა მონაწილის მიერ ფინანსური უზრუნველყოფის საშუალების შესახებ ინფორმაციაზე (მიიღებს ინფორმაციას წარდგენილი გარანტიის ოდენობის, გარანტიის მიმდინარე ოდენობის შესახებ), ან/და

ბ) ანგარიშსწორების ანგარიშზე - საკლირინგო წარმომადგენელს ექნება წვდომა ბირჟის ოპერატორის მიერ გამოწერილ ინვოისებზე და გადახდის შესახებ ინფორმაციაზე.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ

მუხლი 54. გადახდისუნარიანობაზე ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულება

1. ბირჟის ოპერატორს ნებისმიერ დროს შეუძლია მოსთხოვოს მონაწილეს ნებისმიერი ინფორმაცია, რომელიც საჭიროა მისი გადახდისუნარიანობის შესაფასებლად. მონაწილე ვალდებულია დაუყოვნებლივ, მაგრამ არაუგვიანეს ორი დღისა, მიაწოდოს ბირჟის ოპერატორს მოთხოვნილი ინფორმაცია.
2. მონაწილემ დაუყოვნებლივ უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია ბირჟის ოპერატორს, თუ:
 - ა) მონაწილის (ან მისი თანამშრომლის, ან/და ხელმძღვანელობაზე/წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირის) წინააღმდეგ

დაწყებულია სამართალწარმოება (ადმინისტრაციული, სისხლის ან სამოქალაქო), რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მონაწილის გადახდისუნარიანობაზე;

ბ) არსებობს სხვა გარემოება, რის გამოც, მონაწილე კეთილსინდისიერად მიიჩნევს, რომ უარესდება მისი გადახდისუნარიანობა.

თავი VII. გარდამავალი დებულებები

მუხლი 55. ბირჟის ოპერატორის ცხელი ხაზის მომსახურება

2022 წლის პირველ ივლისამდე ბირჟის ოპერატორის ცხელი ხაზი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ყოველ სამუშაო დღეს - 08:00 საათიდან 16:00 საათამდე, ხოლო შაბათ-კვირას და უქმე დღეებში – 12:00 საათამდე.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

მუხლი 56. (ამოღებულია)

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 28 დეკემბრის დადგენილება №59 - ვებგვერდი, 30.12.2021 წ.

მუხლი 57. ბირჟის ოპერატორის მომსახურების საფასური

კომისია უფლებამოსილია, ამ წესების 24-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების საფასური თითოეული სეგმენტის ნაცვლად, სატარიფო რეგულირების პირველი პერიოდისთვის დაადგინოს ორივე სეგმენტისათვის ერთიანი საფასური.

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2021 წლის 24 ივნისის დადგენილება №18 - ვებგვერდი, 29.06.2021 წ.

